

Bæredygtigheds- rapport 2022

SIDE	
	Indholdsoversigt
4	Sund og bæredygtig økonomi i en svær tid
5	Lån & Spars arbejde med bæredygtighed
6	Vores arbejde med FN's verdensmål
7	Kunder: Rådgivning i en krisetid
8	Hjælpepakker til kunder med presset økonomi
8	Uddannelse af rådgivere i den svære samtale
8	Rådgivning til trængt økonomi
8	Bæredygtig finansiering
9	CO ₂ -udledning fra Lån & Spars udlån
11	Kundetilfredshed
11	Målsætninger for kundetilfredshed
12	Medarbejdere: Sundhed og trivsel
13	Kursus i 'det gode liv'
13	Fokus på trivsel blandt finanstrainees
13	Ny sundhedsaftale i den svenske afdeling
13	Tilbud om forløb hos diætist
13	Fastholdelse af seniorer
15	Medarbejdertrivsel ligger over benchmark
16	Ligestilling i Lån & Spar
16	Film om ledelse sætter fokus på ligestilling

SIDE	
16	Rådgivning for gravide og vordende fædre/medforældre
17	Målsætninger for 2023
18	På vej mod en CO₂-neutral bank
19	CO ₂ -opgørelse for kontorer og filialer
19	Lån & Spar sparer på energien
19	Onlinemøder sparer CO ₂ fra transport
19	Faldende papirforbrug i Lån & Spar
19	Bæredygtig transport
20	Grøn og bæredygtig kantine
20	Målsætninger for 2023
21	Ansvarlig forretningspraksis
22	God selskabsledelse
22	Forebyggelse af hvidvask og terrorfinansiering
22	Lån & Spars hvidvaskuddannelse
23	Bæredygtige investeringer
24	Lån & Spars arbejde med bæredygtige investeringer
25	Rådgivning om bæredygtige investeringer
25	CO ₂ -udledning fra Lån & Spar Invest
26	ESG Risk Rating - virksomhedernes sociale ansvarlighed
26	Målsætninger for 2023

John Christiansen
Administrerende Direktør
Lån & Spar

Sund og bæredygtig økonomi i en svær tid

Lån & Spar blev grundlagt ud fra et ønske om, at alle skulle have ret til en sund økonomi. I 1880 gik en gruppe borgere sammen om at skabe en ny bank, hvor almindelige mennesker kunne låne penge på rimelige vilkår – noget, som dengang var forbeholdt de få. Ansvarlighed er stadig kernen i Lån & Spars virke, når vi i dag hjælper sygeplejersker, politibetjente, skolelærere og mange andre med at få en sund og bæredygtig økonomi, som kan danne rammen om et godt liv.

Lån & Spar arbejder også for, at bæredygtighed skal være for alle – og ikke kun for dem med mest luft i økonomien. Med afsæt i FN's verdensmål har vi de sidste fem år arbejdet for at give vores kunder reelle, bæredygtige alternativer, der kan betale sig. Vi tilbyder fx et grønt billån til en fordelagtig, lav rente, som gør det let at vælge en bil, der udleder mindre CO₂. Gennem vores samarbejde med Totalkredit kan bankens kunder også få rådgivning og tilskud til at gøre boligen mere klimavenlig, uden det tærer på pengepungen. Og når vores kunder ønsker at investere deres opsparing, afdækker vi deres præferencer og hjælper dem med at træffe ansvarlige og etiske valg, der samtidig bevarer muligheden for afkast.

Som følge af energikrisen, høj inflation og rentestigninger befinder mange danskere sig i en økonomisk presset situation. Som bank påtager vi os selvfølgelig et ansvar for at hjælpe de kunder, der er berørt. Derfor står vi klar med to hjælpepakker og rådgivning til dem, der står i en sårbar situation. Vi tilbyder desuden økonomisk rådgivning til alle medlemmer af vores ejerorganisationer, selvom de ikke er kunder i banken.

På den lange bane spiller vi som bank en central rolle i den bæredygtige udvikling. Lån & Spar har en ambitiøs strategi om at blive en CO₂-neutral bank i 2030, som vi dagligt gennem store og små tiltag arbejder på at føre ud i livet. Næste skridt er, at vi løbende fremlægger data på, hvad vi investerer i, og herigennem viser, hvordan bankens aktiviteter påvirker omverdenen og lever op til FN's verdensmål.

Det største potentiale for bæredygtig udvikling ligger imidlertid hos vores kunder, og det er gennem god og kompetent rådgivning, at vi kan gøre den største forskel. I den kommende tid vil vi fortsætte med at motivere vores kunder til at træffe bæredygtige valg gennem produkter og ansvarlige investeringer, der er med til at skubbe verden i en grønnere retning.

I denne rapport kan du få indsigt i Lån & Spars arbejde med bæredygtighed.

God læselyst.

Lån & Spars arbejde med bæredygtighed

Den finansielle sektor spiller en helt central rolle i arbejdet med Danmarks ambitiøse klimamål. Den bæredygtige udvikling kræver nemlig enorme investeringer, og samtlige pengeinstitutter har et stort ansvar for at bidrage. Lån & Spars arbejde på området tager udgangspunkt i Forum for Bæredygtig Finans' 20 anbefalinger for, hvordan den finansielle sektor kan sætte skub i den bæredygtige omstilling.

Anbefalingerne fra Forum for Bæredygtig Finans bygger bl.a. på FN's principper for ansvarlig bankdrift (UN PRB), som skal gøre FN's 17 verdensmål og Parisaftalens klimamål til en integreret del af arbejdet i den finansielle sektor.

Denne rapport dækker regnskabsperioden 1. januar til 31. december 2022. Rapporten udgør virksomhedens lovpligtige redegørelse for samfundsansvar, jf. §135a, og b i Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber. Lån & Spars forretningsmodel er beskrevet på side 9 i årsrapporten.

Vores arbejde med FN's verdensmål

Som del af vores strategiske arbejde med bæredygtighed har vi valgt at fokusere særligt på fem af FN's 17 verdensmål, som skal sikre udviklingen frem mod 2030.

FN-mål 3:

Sundhed og trivsel

Hos Lån & Spar ved vi, at et godt fysisk og mentalt helbred er vigtigt for at kunne leve et godt liv. Derfor har vi siden 2008 arbejdet for at give alle vores medarbejdere de bedste betingelser for et sundt liv i trivsel og balance. Vi implementerer løbende tiltag, der fremmer sundhed og trivsel blandt vores ansatte, og på den måde bidrager vi til FN's 3. verdensmål.

FN-mål 5:

Ligestilling mellem kønnene

I Lån & Spar tror vi på, at mænd og kvinder skal have lige muligheder. Vi ved, at diversitet skaber bedre resultater på bundlinjen og ikke mindst bidrager til en bedre arbejdsplads. Derfor arbejder vi for, at kvinder skal have samme karrieremuligheder som mænd for at lede og træffe beslutninger.

FN-mål 8:

Anstændige jobs og økonomisk vækst

Som samfundsaktør har Lån & Spar et stort ansvar for at sikre bæredygtig økonomisk vækst og fremdrift hos både virksomheder og privatpersoner. Vi har et helt særligt samarbejde med de fagforeninger, der ejer os. I samarbejde med vores ejerkreds hjælper vi vores medlemmer og kunder med at opnå og bibeholde en sund økonomi og økonomisk stabilitet.

FN-mål 13:

Klimaindsats

Klimaforandringer er en global udfordring, der har stor betydning for os alle. Lån & Spar har en langsigtet strategi om at blive en CO₂-neutral bank i 2030. Desuden hjælper vi vores kunder med at mindske deres klimaaftryk gennem produkter og løsninger, der gør det let at træffe valg, som både er grønne og økonomisk fordelagtige.

FN-mål 17:

Partnerskaber for handling

I Lån & Spar er vi overbeviste om, at vores ambitiøse mål for bæredygtig udvikling kun kan opnås gennem engagement og stærke samarbejder mellem mennesker og på tværs af organisationer, der kan komme med input og kritik til vores målsætninger og idéer. I 2023 har vi planer om at genoptage arbejdet i vores interne og eksterne arbejdsgrupper, der arbejder for bæredygtighed, og som består af repræsentanter fra vores ejerorganisationer, studerende og medarbejdere i Lån & Spar.

Kunder:

Rådgivning i en krisetid

2022 har været præget af stigende inflation og skyhøje energipriser. Som bank har vi et ansvar for at yde kompetent rådgivning i en presset tid og hjælpe de af vores kunder, der er hårdest ramt.

**LÅN & SPAR ER
PRIMÆRT EN BANK FOR:**

- Private kunder
- Mindre og mellemstore erhvervskunder
- Faglige organisationer og foreninger

Hjælpepakker til kunder med presset økonomi

Lån & Spars kunder er generelt godt økonomisk rustede til at klare sig. Alligevel har nogle brug for en hjælpende hånd for at komme godt igennem vinteren med de stigende energipriser. Derfor har Lån & Spar lavet to hjælpepakker til de kunder, der er særligt pressede. Den ene hjælpepakke er en kredit til de høje varmeregninger, og den anden giver kunden mulighed for at få udsat låneydelsen på sit lån. Efterspørgslen har indtil videre været beskeden.

Uddannelse af rådgivere i den svære samtale

For mange yngre rådgivere er det nyt at arbejde i en virkelighed, hvor der med inflation og energikrise er pres på økonomien. For at ruste bankens rådgivere til at yde økonomisk sparring under de nye vilkår tilbyder Lån & Spar et uddannelsesforløb om rådgivning i en krisetid. Forløbet består af et webinar og et e-læringsforløb fra Finanssektorens Uddannelsescenter, der klæder rådgiverne godt på til at håndtere svære rådgivningssituationer og tage den svære samtale med kunder, der fx er nødt til at sælge deres hus.

Rådgivning til trængt økonomi

Lån & Spar tilbyder fortsat uforpligtende økonomisk rådgivning til medlemmer af bankens ejerorganisationer. Det er et sikkerhedsnet, vi tilbyder alle medlemmer, uanset om de er kunder i banken eller ej. Tilbuddet indeholder bl.a. hjælp til at lægge budget, udregne rådighedsbeløb, lave en kreditorliste osv. Det har indtil nu været sparsomt med henvendelser, men vi forventer, at flere medlemmer vil benytte sig af tilbuddet i den kommende tid.

BÆREDYGTIG FINANSIERING

Som del af vores klimastrategi arbejder vi løbende for at lancere flere bæredygtige bankprodukter af høj kvalitet, der både gavner den enkelte kundes pengepung og kloden på samme tid. I Lån & Spar er vi opmærksomme på, at vores produkter rent faktisk bidrager til den grønne omstilling og er varsomme med at betegne vores produkter som bæredygtige, hvis det ikke er tilfældet. I samarbejde med Totalkredit og DLR Kredit tilbyder Lån & Spar nogle attraktive udlånsprodukter inden for finansiering af ejendomme og biler, der er rettet mod at nedbringe kundernes CO₂-aftryk.

Størstedelen af alle billån er grønne

I 2022 er salget af nye elbiler eksploderet, mens efterspørgslen på benzin- og dieslbiler er aftagende. Det afspejler sig også i Lån & Spars finansiering af billån, som har en overvejende grøn profil. I 2022 har banken udstedt 700 grønne billån til el- og plug-in hybridbiler. Det svarer til 67% af alle billån udstedt i Lån & Spar. Lån & Spars grønne billån blev lanceret den 15. januar 2020 for at gøre det attraktivt for vores kunder at vælge en miljørigtig bil. Det grønne billån, som er et tilbud til de kunder, der er medlemmer af en af Lån & Spars ejerorganisationer, har en særlig attraktiv og konkurrencedygtig rente.

VIGTIGSTE RISICI

Vi vurderer, at den væsentligste risiko i forhold til vores kunder er dårlig og uansvarlig kunderådgivning, hvilket kan påvirke vores omdømme og kundefastholdelse negativt og have indflydelse på bankens indtjening.

Tilskud til energirenovering fra Totalkredit

Energikrisen har sat endnu mere skub i efterspørgslen på energirenoveringer i hjemmet. Lån & Spar samarbejder med Totalkredit om at tilbyde en række tjenester og tilbud, der gør det attraktivt for bankens kunder at energioptimere deres bolig:

- **Totalkredits energiberegner:** Med Totalkredits energiberegner kan man få konkrete forbedringsforslag til energioptimeringer af sin bolig, fx isolering og udskiftning af varmekilde.
- **Tilskud til varmepumpe:** Hos Totalkredit kan Lån & Spars kunder ansøge om et tilskud på 10.000 kr. til at udskifte olie- eller gasfyrer med en jordvarmepumpe eller en luft til vand-varmepumpe.
- **Energitjek:** Med et Totalkredit Energitjek kan kunder i banken få rabat på en digital energi- og vedligeholdelsesplan med konkrete forslag til optimering af energiforbruget i deres bolig.

Grønne erhvervslån i samarbejde med DLR Kredit

Lån & Spar samarbejder med DLR Kredit om at yde lån til bankens erhvervskunder. Gennem DLR Kredit kan Lån & Spars erhvervskunder optage grønne lån til bæredygtige ejendomme og investeringer, der bidrager til den grønne omstilling fx gennem reduktion af CO₂-udledning og investering i miljøvenlig teknologi. Siden september 2022 er DLR Kredits grønne lån finansieret med udstedelse af grønne obligationer.

CO₂-UDLEDNING FRA LÅN & SPARS UDLÅN

Forum for Bæredygtig Finans lancerede i december 2019 en række anbefalinger til, hvordan den finansielle sektor

kan medvirke til at accelerere den bæredygtige omstilling af samfundet. En af anbefalingerne er, at alle pengeinstitutter fremlægger en årlig handlingsplan for reduktion af CO₂-aftrykket af deres udlån senest i forbindelse med fremlæggelse af deres årsrapport for 2022.

Nærværende handlingsplan bidrager til opfyldelse af denne anbefaling og afspejler, hvor Lån & Spar står aktuelt. Vores fokus er på at skabe gennemsigtighed med henblik på at kunne identificere de af vores udlån, hvor der er størst CO₂-reduktionspotentiale.

Metode og datagrundlag

Til at opgøre CO₂-udledningen af bankens udlån har Lån & Spar anvendt de fælles principper og metoder for

Lån & Spars kunde- og kreditpolitik

- Bankens politikker for kredit og rådgivning tager udgangspunkt i en vurdering af kundernes økonomiske situation, vilje og evner. Vi rådgiver altid vores kunder på en balanceret og ansvarlig måde, der sikrer en god og sund økonomi.
- Vi tilbyder ikke produkter, der kan føre til ustabilitet i vores kunders økonomi. Vores kunder må aldrig blive rådgivet til risikable investeringer eller køb af bankens egne aktier.
- Ingen af vores finansielle rådgivere er bonusaflønnede.

måling og opgørelse af finansierte emissioner fra udlån for den finansielle sektor. De anvendte CO₂-modeller er udarbejdet af Finans Danmark og LOPI. Det er ikke muligt at opgøre CO₂-aftrykket fra hele udlånsporteføljen, da udlån til private - fx kassekreditter - ofte ikke er formålsbestemt. Det er udlån til bolig- og bilkøb derimod som oftest. I overensstemmelse med CO₂-modellen for den finansielle sektor medregner vi derfor udelukkende finansierte emissioner fra boliglån og billån på privatsiden. Det er kun udledning fra udlån på egen balance, der opgøres. Realkreditudlån, som Lån & Spar har formidlet gennem Totalkredit og DLR Kredit, er ikke med i opgørelsen.

Boliglån

CO₂-aftrykket fra boliglån er opgjort på baggrund af den enkelte bygnings energimærke. Hvis der ikke eksisterer et energimærke, beregnes aftrykket med udgangspunkt i bygningens energikilde, alder, størrelse og beliggenhed. Ved beregningen af udledningen på det enkelte lån anvendes den aktuelle belåningsværdi (LTV).

Billån

CO₂-aftrykket fra billån er opgjort med udgangspunkt i udledningsdata fordelt på brændstoftype og motorstørrelse, som er opgjort af Danish Center for Environment and Energy (DCE) ved Aarhus Universitet.

Erhvervsudlån

CO₂-aftrykket fra erhvervsudlån, som er opgjort med udgangspunkt i Lokale Pengeinstitutters modelværktøj, er primært baseret på Danmarks Statistiks sektorgennemsnit fordelt på brancher, idet enkelte kunders udledning dog

indgår individuelt. Lån & Spar vil fremadrettet have fokus på at indsamle individuelle data fra den enkelte erhvervskunde eller forsyningsselskaber til erstatning for Danmarks Statistiks data, da individuelle data i sagens natur har en højere kvalitet. Derfor vil opgørelsen med tiden blive mere præcis.

Reduktionsmål

Lån & Spar er stadig i opstartsfasen med at opgøre CO₂-udledning for udlån, og som beskrevet ovenfor er der stadig væsentlige udfordringer med mangel på data inden for alle tre kategorier – bolig, bil og erhverv. Der er således endnu ikke fastlagt et sikkert udgangspunkt for opgørelsen (opgørelsens basislinje).

I Lån & Spar mener vi derfor ikke, at tiden er moden til at opstille egentlige reduktionsmål for reduktion af CO₂-udledninger fra vores udlån. Dette er i overensstemmelse med

Finans Danmarks CO₂-model, hvor det anbefales, at der først opstilles reduktionsmål, når der er fastlagt en basislinje.

Datakvalitet

Datakvaliteten bag CO₂-opgørelserne i denne rapport er endnu ikke tilfredsstillende. Det skyldes, at kun få kunder har frembragt individuelle data, hvorfor CO₂-aftrykket er estimeret med udgangspunkt i gennemsnitstal fra forskellige offentlige registre. Ud fra et fastlagt datahierarki indeholdende en datakvalitetsscore i intervallet 1-5, hvor score 1 er den højeste datakvalitetsscore og 5 den laveste, har størstedelen af det nuværende datagrundlag en datakvalitetsscore på 4-5. Lån & Spar forventer at forbedre datagrundlaget i de kommende år, i takt med at der fremkommer flere individuelle data, eller vi kan modtage relevante data fra fx forsyningsselskaber.

Opgjort CO₂-udledning fra udlån ultimo 2022

	Bolig	Bil	Erhverv	Total
Udlån (mio. kr.)	2.351	717	1.738	4.806
Andel af udlån	49%	15%	36%	100%
Udledning (ton CO ₂)*	10.026	10.319	1.478	21.823
Andel af udledning	46%	47%	7%	100%
Udledningsintensitet (Udledning i ton CO ₂ pr. mio. kr. i udlån)	4,3	14,4	0,9	4,5

* Total CO₂-emissioner i ton

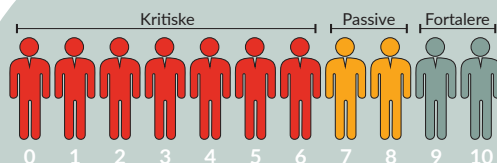
KUNDETILFREDSHED

I Lån & Spar er vores mål altid at tilbyde rådgivning, som medvirker til en sund og bæredygtig økonomi hos vores kunder. Kundetilfredshed er vores paramenter for, om vi lever op til målet. Vi er derfor meget stolte af vores førsteplads i Loyalty Groups tilfredshedsundersøgelse i banksektoren, hvor Lån & Spars personlige rådgivning bliver fremhævet blandt de 4379 adspurgte bankkunder.

Strategi for kundetilfredshed

Banken har en langsigtet og ambitiøs strategi for kundetilfredsheden, som skal gøre det til en bedre oplevelse at være kunde i Lån & Spar – uanset om man primært møder banken digitalt eller gennem personlig rådgivning. Vi bruger kundetilfredshedsundersøgelser som et aktivt redskab til at forbedre kundeoplevelsen i Lån & Spar.

Hvad er Net Promoter Score?

I Lån & Spar måler vi kundeloyalitet og kundetilfredshed på en skala fra 0-10 ud fra spørgsmålet, om vores kunder vil anbefale banken til andre.

De kunder, som giver os en score på 9-10, er fortalere, mens dem, der giver os 0-6, er de kritiske. NPS-scoren udregnes herefter ved, at fortalere i procent trækkes fra de kritiske i procent. Det samlede resultat udgør NPS-scoren, som er udtryk for kundeloyalitet.

Hvad er tilfredshedsprocenten?

Vi beregner kundetilfredsheden i procent ved at summere den andel af kunder, der har svaret 7-10 på spørgsmålet om, hvor tilfredse de er med Lån & Spar.

Med ca. 4000 besvarelser årligt danner undersøgelsen bl.a. grundlag for vores arbejde med digitale løsninger og personlig rådgivning.

Kundetilfredshedsundersøgelsen fra 2022 viser, at det ikke har været muligt at nå vores ambitiøse målsætning på 50% målt på NPS-scoren, som er en international målestok for loyalitet blandt kunder. Resultatet ligger på 33%, som stadig er højt for den finansielle sektor. I Analyzers benchmarking fra 2021 var Lån & Spar med en score på 32% det tredje bedst bedømte pengeinstitut.

Med udgangspunkt i vores kunders udsagn har vi bl.a. indført følgende tiltag for at forbedre kundeoplevelsen på tværs af platforme:

- Vi har lavet en indsats for hurtigere svartider, fx svar på boliglån inden for 24 timer.
- Et kundepanel tester bankens digitale løsninger og styrker brugervenligheden.
- Kunder bliver kontaktet direkte af deres rådgiver om relevante temaer, fx konvertering af lån.

Målsætninger for kundetilfredshed

- Lån & Spar har en målsætning om, at kundetilfredsheden skal stige i 2023 til en NPS-score på 50%, hvilket er samme målsætning som i 2022.
- Banken ønsker, at NPS-scoren for evalueringen af vores rådgivningsmøder øges til 70% i 2023, hvilket er et realistisk og beskedent mål. Ved udgangen af 2022 ligger vi over målsætning.

Vinder af Loyalty Groups BrancheIndex Bank 2022.
Læs mere: loyaltygroup.dk/brancheindex-bank

Medarbejdere:

Sundhed og trivsel

I Lån & Spar betragter vi bankens medarbejdere som vores vigtigste aktiver. Vi lægger en stor indsats i at skabe en attraktiv arbejdsplads med god livsbalance, karriereudvikling og et stærkt fællesskab. I 2022 har vi fortsat vores langvarige arbejde med medarbejdernes trivsel og forebyggelse af stress.

3 SUNDHED
OG TRIVSEL

Den attraktive arbejdsplads

Kursus i 'det gode liv'

I Lån & Spar tror vi på, at grobunden for det gode liv er at leve i overensstemmelse med egne værdier og prioriteter. I Lån & Spar får alle medarbejdere hvert år mulighed for at undersøge og arbejde med deres værdier, motivation og drømme på kurset "Det gode liv". Forløbet indeholder bl.a. en individuel samtale med en erhvervspsykolog. Kurset er en del af Lån & Spars arbejde med trivsel og livsbalance og skal forebygge mistrivsel og mentale udfordringer. Som følge af en voksende efterspørgsel tilbyder banken nu kurset to gange årligt.

Fokus på trivsel blandt finanstrainees

For at give vores finanstrainees en god start på arbejdslivet er Lån & Spar i gang med at udvikle et kursus i 'det gode liv'

VIGTIGSTE RISICI

I forhold til vores medarbejdere vurderer vi mental overbelastning som den væsentligste arbejdsmæssige risiko. Hvis vores medarbejdere bliver stressede eller på anden måde overbelastede, kan det påvirke deres evne til at fastholde kvaliteten af arbejdet. På samme måde kan det bidrage til problemer med at fastholde medarbejdere, og det kan dermed skabe et generelt kompetencetab for banken. Derudover er fysisk nedslidning, som følge af stillesiddende arbejde uden variation i arbejdsstillinger, en risikofaktor i vores branche. Vi arbejder derfor målrettet med bevægelse og aktive pauser i løbet af arbejdsdagen, og vi tilbyder, at alle medarbejdere kan få gennemgået deres arbejdsstation af en ergoterapeut.

særligt til dem. De unge skal bl.a. arbejde med deres forventninger til egne præstationer og lære at sætte realistiske mål. Vi håber, at kurset på sigt kan bidrage til at forebygge mistrivsel og stress blandt vores unge medarbejdere. Pilotprojektet er støttet af Finanskompetencepuljen og har start i februar 2023.

Ny sundhedsaftale i den svenske afdeling

Lån & Spars svenske afdeling har i 2022 indgået en ny sundhedsaftale med udbyderen Avonova, som er blandt de førende i Norden. Med aftalen kan Lån & Spars ansatte i Sverige og deres familier få online lægehjælp 24 timer i døgnet. Derudover stiller tjenesten psykologhjælp, træningsprogrammer, kostguides og helsecoaching til rådighed.

Tilbud om forløb hos diætist

Hvert år laver vi et sundhedstjek blandt de medarbejdere, der har lyst til at deltage. I forbindelse med årets sundhedstjek har en del medarbejdere givet udtryk for et ønske om en sundere livsstil. På den baggrund tilbyder Lån & Spar et individuelt forløb hos en diætist til medarbejdere, der gerne vil have vejledning om vægttab, diabetes, fødevarerallergier mm.

Fastholdelse af seniorer

Et bæredygtigt samfund har brug for, at alle bidrager til at skabe vækst og velstand. I Lån & Spar ønsker vi at motivere vores seniormedarbejdere til at blive på arbejdsmarkedet – måske endda udover folkepensionsalderen. Vores trivsels-

undersøgelse fra 2022 viser imidlertid, at en tredjedel af bankens ansatte på over 55 år forventer at forlade arbejdsmarkedet før tid. Lån & Spar deltager i et forskningsprojekt på Københavns Universitet, der undersøger hvilke tiltag, der gør det attraktivt for seniorer at blive på arbejdsmarkedet. På den baggrund har Lån & Spar sammensat følgende tilbud for medarbejdere over 55 år:

- **Seniornetværk:** Banken afholder to årlige netværksmøder med faglige oplæg, faciliteret refleksion og mulighed for sparring og networking med seniorkolleger.
- **Workshop om 'Det gode seniorliv':** På en heldagsworkshop får seniorerne ny viden og inspiration gennem faglige oplæg og refleksionsøvelser, der kan hjælpe dem med at opnå klarhed om deres ønsker og behov.
- **Seniortanker – guides til samtale og refleksion:** I dialogen mellem medarbejder og leder bruger Lån & Spar en refleksionsguide fra Københavns Universitet med spørgsmål om senioren trivsel og drømme for fremtiden.
- **Lederseminar:** Et godt arbejdsmiljø kan være med til at fastholde ældre medarbejdere på arbejdsmarkedet, og derfor afholder Lån & Spar løbende lederseminarer og webinarer med fokus på seniorer.
- **Ret til deltid:** Ifølge Finanssektorens overenskomst har man mulighed for at gå på deltid, når man fylder 60 år.

Lån & Spars medarbejderpolitik

Balance i hverdagen

Banken har en overenskomstmæssigt fastsat arbejdstid på 37 timer ugentligt. Vi tilbyder flekstid og tilstræber så lidt overarbejde som muligt. Alle medarbejdere har fra juni 2021 kunnet holde seks ugers ferie og fem omsorgsdage. Lån & Spars mål er, at samtlige medarbejdere inkl. ledere afholder alle ferie- og omsorgsdage, da vi tror på, at vi alle har behov for restitutionstider væk fra arbejdet.

Fleksibilitet i arbejdslivet

I Lån & Spar tror vi på, at det som udgangspunkt er vigtigt at være fysisk til stede på arbejdspladsen for at styrke fællesskabet og de stærke relationer i vores bank. Vi ønsker samtidig at imødekomme det stigende behov for fleksibilitet hos vores medarbejdere. Derfor har vores medarbejdere mulighed for fem hjemmearbejdsdage om måneden.

Diversitet

I Lån & Spar mener vi, at diversitet har en positiv effekt både på bundlinjen og på arbejdspladsen. For at sikre og styrke trivslen blandt Lån & Spars ansatte arbejder vi ud fra en ny diversitetspolitik, som sætter rammen for en inkluderende og mangfoldig kultur, ligesom vi opfordrer alle uanset køn, religion og etnisk oprindelse til at søge job i banken.

Kompetenceudvikling

Alle nye medarbejdere gennemgår et introforløb, som rusten dem til deres job. Vores medarbejdere får også løbende mulighed for at videreudanne sig, så de altid kan løfte deres opgaver bedst muligt. I Lån & Spar vil vi hellere uddanne vores medarbejdere 'ud af banken' end at have medarbejdere, der ikke udvikler sig.

Medarbejdertrivsel ligger over benchmark

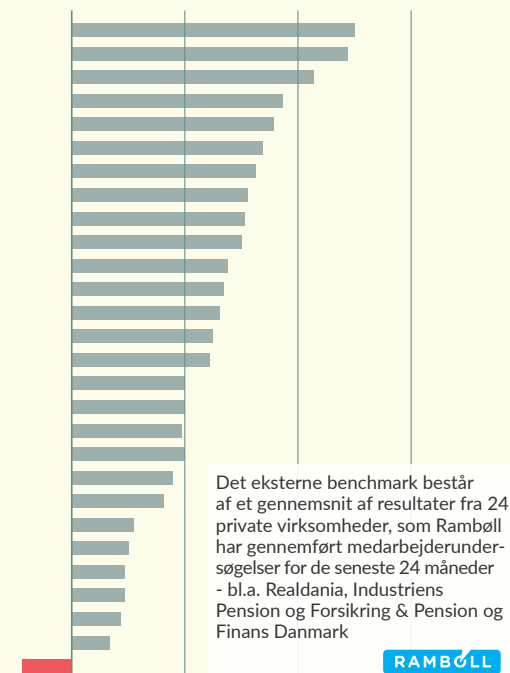
Hvert år foretager Lån & Spar en trivselsundersøgelse blandt alle bankens medarbejdere. I undersøgelsen fra 2022 klarer banken sig bedre på hele 27 ud af 28 spørgsmål i forhold til sammenlignelige virksomheder.

Lån & Spar ligger bl.a. over benchmark på spørgsmål, der omhandler samarbejde og trivsel, forhold til nærmeste leder og udviklingsmuligheder for den enkelte medarbejder. Samtidig klarer banken sig 0,2 point bedre end gennemsnittet, når det kommer til stress og balance mellem arbejds- og privatliv. Det vidner om et sundt arbejdsmiljø, som gør det muligt at håndtere et højt arbejdstempo.

Omvendt ligger Lån & Spar under benchmark på spørgsmålet om, der er god balance mellem opgaver og tiden til at løse dem. Det kobler vi sammen med den mangel på kvalificeret arbejdskraft, som hele den finansielle sektor oplever. Da det er svært at rekruttere rådgivere, har bankens filialer over længere tid oplevet et højere arbejdspress end normalt. Vi ønsker at sænke tempoet blandt bankens rådgivere med følgende tiltag:

- 55 finanstrainees bliver ansat i løbet af 2022/2023.
- Den lokale leder har mulighed for at ansætte assisterende rådgivere.
- Administrative opgaver er flyttet fra rådgivningscentre til afdelinger i stabsfunktionen.
- "Turbouddannelse" af ejendomsmæglere til rådgivere
- Det er muligt at ansætte flere kundeforskere til Kundeservice, som kan aflaste rådgiverne.

I min enhed har vi klare mål og følger op på, at vi når dem
Min nærmeste leder giver mig tilstrækkelige tilbagemeldinger på mit arbejde
I min enhed håndterer vi uenighed og konflikter på en god måde
Jeg har mulighed for at udvikle mig
Min nærmeste leder skaber gode rammer for mit arbejde
Min nærmeste leder anerkender min indsats, når jeg gør et godt stykke arbejde
Jeg har de nødvendige informationer for at kunne udføre mit job godt
I min enhed hjælper og støtter vi hinanden
Min nærmeste leder er alt i alt en god personaleleder
Min nærmeste leder er tilstrækkelig tilgængelig i det daglige
Min nærmeste leder tager konstruktivt imod nye ideer og forslag
Jeg har tillid til direktionens måde at lede organisationen på
Min viden og mine evner bruges godt i mit arbejde
I min enhed har vi et godt samarbejde med andre enheder
I min enhed er vi effektive i vores måde at gøre tingene på
Jeg oplever sjældent stress, som gør mig utilpas
Jeg kan se hvordan min indsats bidrager til organisationens succes
Jeg har normalt en passende balance mellem mit arbejds- og privatliv
Jeg kan anbefale andre at søge arbejde i organisationen
Mine arbejdsopgaver er meningsfulde
Jeg føler mig motiveret og engageret i mit arbejde
Jeg har de kompetencer, der skal til for at udføre mit arbejde godt
Jeg yder gerne en ekstra indsats, når det er nødvendigt
Jeg har en passende indflydelse på mit arbejde
Hvor tilfreds er du med dit job som helhed, alt taget i betragtning?
Jeg ønsker at være ansat i organisationen om et år
Jeg er stolt over at være ansat i organisationen
Der er balance mellem mine opgaver og den tid, som jeg har til rådighed

- Mulighed for deltidsansættelser og delejobs i rådgivningscentrene

Stærkt fællesskab efter COVID

Ensomhed og mentalt overskud er nogle af de områder, hvor vi kan se en positiv udvikling siden 2021. Vores seneste trivselsundersøgelse viser, at færre medarbejdere føler sig ensomme, og flere har større mentalt overskud. I undersøgelsen fra 2021 svarede 7% af medarbejderne, at de næsten dagligt følte sig alene og isolerede. I 2022 er tallet nede på 1%.

Vi tror, at det har en positiv effekt, at alle medarbejdere er vendt tilbage til en normal dagligdag på kontoret. Efter coronanedlukningerne har Lån & Spar indført en ny politik

for hjemmearbejde, der giver medarbejdere mulighed for fem hjemmearbejdsdage om måneden. Men vi lægger vægt på, at bankens medarbejdere skal møde ind på arbejdspladsen i størstedelen af arbejdstiden for at få en social hverdag med godt samarbejde og fællesskabsfølelse.

Data fra trivselsundersøgelse 2022: Ensomhed og mentalt overskud

Hvor ofte har du, den seneste måned, følt manglende mentalt overskud til at udføre arbejdsopgaver og/eller hverdags-handlinger?

- Slet ikke: 52%
- En eller flere dage: 41%
- Mere end halvdelen af dagene: 4%
- Næsten hver dag: 3%

Hvor ofte har du, den seneste måned, følt dig alene og isoleret, selvom du havde mest lyst til at være sammen med andre?

- Slet ikke: 90%
- En eller flere dage: 9%
- Mere end halvdelen af dagene: 1%
- Næsten hver dag: 0%

Ligestilling i Lån & Spar

I Lån & Spar ser vi diversitet på arbejdspladsen som en styrke, som vi ønsker at udnytte til at skabe endnu bedre løsninger for vores kunder og samarbejdspartnere. Som arbejdsplads har Lån & Spar et ansvar for, at alle vores medarbejdere trives og har lige muligheder for karriereudvikling i banken. I øjeblikket har Lån & Spar igangværende tiltag på ligestillingsområdet, hvor vi ønsker at fremme lige karrieremuligheder mellem mænd og kvinder.

Ligestilling i ledelsen

Lån & Spar har en målsætning om en kønsfordeling på 60-40% på alle ledelsesniveauer i banken, herunder bestyrelsen. I 2022 er kønsfordelingen blandt ledende medarbejdere tæt på mål med 64% mænd og 36% kvinder.

Derimod ligger vi stadig langt fra målet for bestyrelsens ledelse og direktionen, der stadig består af 100% mænd. Det skyldes, at medlemmerne af bestyrelsen er politisk valgt af repræsentantskabet, hvoraf syv kommer fra foreninger i Lån & Spars ejerkreds. Og da der ikke har været udskiftning i eller udvidelse af Lån & Spars direktion, har kønsfordelingen ikke haft mulighed for at ændre sig.

Ligestilling blandt medarbejdere

"Køn" indgår som et baggrundsspørgsmål i vores årlige trivselsundersøgelse, og den samlede rapport viser på den måde resultaterne fordelt på køn. Det giver os mulighed for at undersøge, om medarbejdere føler sig forskelsbehandlet i banken på grund af deres køn.

- Få medarbejdere føler sig forskelsbehandlet: I trivselsmålingen fra 2022 stiller vi spørgsmålet "Har du inden for de seneste 12 måneder været udsat for at blive forskelsbehandlet på baggrund af dit køn, din alder, religion, seksuel orientering, etnisk baggrund eller handicap?". Undersøgelsen viser, at 1% føler sig forskelsbehandlet enten på grund af alder, køn eller etnicitet.
- Mænd og kvinder skal trives lige godt: Vi har en målsætning om, at der i vores trivselsundersøgelse højst må være 0,2 point til forskel mellem mænd og kvinder. I 2022 er vi næsten i mål med en forskel på 0,3 point. Forskellen skyldes, at kvindelige medarbejdere oplever mindre balance mellem deres opgaver og tiden til at løse opgaverne i.
- Lige løn for lige arbejde: I gennemsnit får bankens kvindelige filialdirektører 1,06% mere i løn end deres mandlige kollegaer. På samme måde får de kvindelige finansielle rådgivere 0,33% mere i løn end deres mandlige kollegaer.

FILM OM LEDELSE SÆTTER FOKUS PÅ LIGESTILLING

I Lån & Spar tror vi på, at dygtige ledere skaber glade medarbejdere og trivsel i organisationen, og det er vores ambition at uddanne egne ledertalenter. For at inspirere flere kvinder til at vælge ledervejen har Lån & Spar i 2022 lanceret en række film, hvor flere kvindelige ledere fortæller om deres karrierevej og giver gode råd. I trivselsundersøgelsen scorer kvindelige medarbejdere 0,2 point højere end deres mandlige kollegaer på spørgsmålet "Jeg har mulighed for at udvikle mig." Det vidner om, at bankens kvindelige medarbejdere føler, at de har gode muligheder for at vælge ledelsesvejen, hvis de ønsker det.

RÅDGIVNING FOR GRAVIDE OG VORDENDE FÆDRE/MEDFORÆLDRE

Ligestilling handler ikke kun om at fremme kvinders muligheder, men om at skabe lige forhold for alle. I Lån & Spar har gravide medarbejdere længe fået gratis rådgivning hos en erhvervsjordemoder i arbejdstiden. Tilbuddet inkluderer nu også kommende fædre og medforældre. Rådgivningen skaber større trivsel under graviditeten og mindsker risikoen for efterfødselsreaktioner, som 7 -10% af alle nybagte fædre bliver ramt af. Den kommende forælder får vejledning om fysisk og mental sundhed af en erhvervsjordemoder, der kommer på besøg på arbejdspladsen eller i hjemmet fire gange i løbet af graviditeten.

Målsætninger for 2023

Sundhed og trivsel:

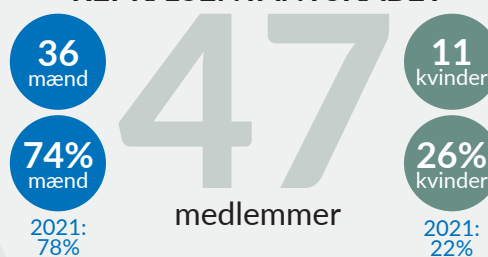
- Finalist til The Global Health Award i 2025: Lån & Spar arbejder ud fra et langsigtet mål om at vinde den europæiske arbejdsmiljøpris og blive finalist ved The Global Health Award senest i 2025. I 2015 vandt banken begge priser.

Ligestilling:

- **Ledelse:** I Lån & Spar har vi et overordnet mål om, at der i 2023 skal være en fordeling på minimum 60-40% mellem kønnene på alle lederniveauer i banken.
- **Trivsel:** Vi forsætter med målsætningen om højst at have 0,2 pointforskel mellem mænd og kvinder i trivselsundersøgelsen.
- **Forskelsbehandling:** Vi har en målsætning om, at ingen medarbejdere oplever at blive forskelsbehandlet på baggrund af køn, alder, religion, seksuel orientering, etnisk baggrund eller handicap.
- **Kønsfordeling blandt medarbejdere:** I forbindelse med et lovkrav fra Lov om finansiel virksomhed §79a får Lån & Spar i 2023 en målsætning for kønsfordelingen blandt alle medarbejdere på alle niveauer.
- **Ligeløn:** Bankens politik er, at medarbejdere i banken får lige løn for lige arbejde. Lønnen må maksimalt variere med op til 5% procentpoint i en opgørelse over sammenlignelige jobkategorier.

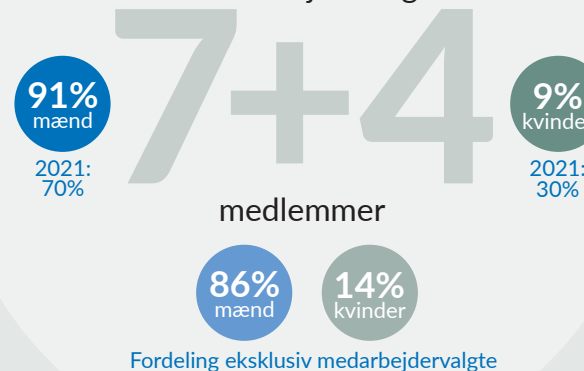
Kønsfordeling i Lån & Spar

REPRÆSENTANTSKABET

BESTYRELSEN

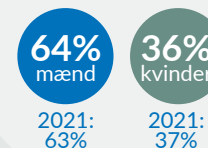
7 repræsentantskabsvalgte medlemmer,
4 medarbejdervalgte

DIREKTIONEN

LEDENDE MEDARBEJDERE

ALLE ANSATTE

På vej mod en CO₂-neutral bank

Lån & Spar har en overordnet målsætning om at være en CO₂-neutral bank i 2030. For at nå målet opgør vi miljøpåvirkningen af bankens drift fra Lån & Spars 23 filialer, hovedkontoret og samtlige fuldtids-beskæftigede medarbejdere.

CO₂-opgørelse for kontorer og filialer

Ifølge Energistyrelsen udgør energiforbrug fra bygninger næsten 40% af det samlede energiforbrug i Danmark. Energien går primært til opvarmning, ventilation og belysning, og en optimering af energiforbruget i bygninger kan spille en afgørende rolle for, at vi kan nå de danske klimamål om at reducere CO₂-udledningen med 70%.

I 2022 opgør Lån & Spar for anden gang CO₂-aftrykket af bankens drift. Et aftryk, der selvfølgelig skal være så småt som muligt – og som vi skal sænke løbende for at nå målet om at være en CO₂-neutral i 2030. Eftersom al vores strøm kommer fra havvindmøller, er bankens elforbrug allerede CO₂-neutralt.

Lån & Spars energiforbrug for 2022

El: Forbrug: **832 MWh**

Svarende til en CO₂-udledning på..... 116 ton

Varme: Forbrug: **1960 MWh**

Svarende til en CO₂-udledning på..... 185 ton

I alt for Lån & Spar: 301 ton

Bankens varmemeforbrug i 2022 har en CO₂-udledning på 185 ton. Det svarer til 185 flyture til New York.

Lån & Spar sparer på energien

I 2022 har energiforsyningen været presset, og Lån & Spar ønsker naturligvis at bidrage til at spare på strømmen i en ekstraordinær tid. Siden oktober 2022 har vi derfor slukket for alt unødigt lys i og omkring vores filialer. Det omfatter al reklamebelysning som facadeskilte, lysplakater i vinduer, neonskilt på tage osv.

Onlinemøder sparer CO₂ fra transport

I Lån & Spar holder vi i stigende grad rådgivningsmøder online. Det sparer vores kunder for unødigt transporttid, og miljøet slipper for en god portion CO₂. I 2022 foregik 54% af Lån & Spars rådgivningsmøder enten online eller over telefonen. Hvis vi også tæller rådgivning i netbanken med, er andelen af onlinemøder helt oppe på 73%.

Faldende papirforbrug i Lån & Spar

Vi gør en stor indsats for at sortere korrekt og køre affaldet på genbrugsstationen efter de generelle anbefalinger, selvom vi kun har ganske lidt restaffald på Lån & Spars hovedkontor og i bankens filialer. Den største kilde til affald i banken er papir, som bliver afhentet, sikkerhedsmakuleret og 100% genanvendt.

Vi kan se, at papirforbruget i Lån & Spar er faldende. I 2021 blev 9286 kg papir indsamlet fra alle afdelingernes papirkurve. Det tal er i 2022 faldet til 8662 kg, hvilket svarer til et fald på ca. 7%.

Bæredygtig transport

I Lån & Spar ønsker vi at nedbringe vores CO₂-udledning over en bred kam. For at opfordre vores medarbejdere til at tage cyklen frem for at benytte sig af transport, der har stor CO₂-udledning, har vi indført følgende tiltag:

- Der er cykler til rådighed på Lån & Spars kontorer i København, som bankens medarbejdere kan tage til og fra møder i byen.
- Vi har indgået et samarbejde med det mobile cykelværksted Ren Cykel, som tilbyder service og småreparationer af vores medarbejderes cykler i arbejdstiden.

VIGTIGSTE RISICI

Vi vurderer, at de væsentlige risici relaterer sig til vores energiforbrug og klimaaftryk samt muligheden for at tilbyde grønne produkter til vores kunder. Derfor har vi stort fokus på nye energibesparende tiltag på vores kontorer og rådgivningscentre landet over.

Bæredygtig kaffe:

Genanvendelige kaffekapsler fra Nespresso

90% af al kaffe, der bliver drukket i Lån & Spar, kommer i Nespresso-kapsler lavet af aluminium. Aluminium er et 100% genanvendeligt materiale, og 75% af al det aluminium, der nogensinde er blevet fremstillet, er stadig i brug i dag. I Lån & Spar indsamler vi alle brugte kaffekapsler i banken og afleverer dem hos Nespresso, hvorefter både selve kapslen og kaffegrumset bliver genbrugt.

Grøn og bæredygtig kantine

Lån & Spars kantine på Højbro Plads er omstillet til at servere mere grønt, som i dag fylder 80% af menuen, mens 20% består af kød. Hvor der tidligere var kød på menuen alle ugens dage – med undtagelse af en ugentlig fiskedag – serverer kantineen nu kun kød to gange om ugen. Kantineen er gået fra at servere 100 kg kød om ugen til 30 kg – det svarer til 70% mindre kød. Derudover består 80% af maden af danske råvarer i sæson. Kantineen gør også en stor indsats for at nedsætte madspild ved at bruge størstedelen af resterne i supper og sammenkogte retter.

For at mindske CO₂-udledningen yderligere bruger Lån & Spar en kantinecykle til at levere mad hos afdelingen i Reventlows-gade fra kantineen på Højbro Plads.

Målsætninger for 2023

Sorteringen af organisk materiale:

I Lån & Spar har vi en ambition om at øge affaldssorteringen, så endnu flere ressourcer kan blive genbrugt eller genanvendt.

Det gælder bl.a. organisk materiale fra Lån & Spars kantine på Højbro Plads, som fremover vil blive sorteret.

El-ladestandere ved filialer:

I samarbejde med en af de førende producenter af el-ladestandere undersøger Lån & Spar mulighederne for at sætte el-ladestandere op ved bankens filialer. Vi arbejder bl.a. på at finde løsninger de steder, hvor bankens lokaler er lejede eller ligger ud til offentlige parkeringspladser.

Flere bevægelsessensorer:

Lån & Spar har generelt fokus på driftsoptimering og arbejder løbende på at finde de bedste og mest bæredygtige løsninger. Vi arbejder bl.a. på at etablere flere bevægelsessensorer i lokaler uden konstant ophold.

A person wearing a white shirt is working at a desk. They are holding a pen over a piece of paper. In the background, there is a laptop and some other papers. The image has a soft, professional feel. There are three decorative circles: a teal one at the top left, a pink one at the top right, and a large blue one on the left side containing the title.

Ansvarlig forretnings- praksis

Lån & Spar løfter en stor samfundsopgave som betalingsformidler, kapitalformidler og værdipapirhandler. En opgave, der indebærer et stort ansvar. Vores forretningsgange og politikker skal sikre, at vi løfter det ansvar og altid handler etisk korrekt, når vi udfører vores arbejde.

God selskabsledelse

Lån & Spar tager skarp afstand fra enhver form for korruption. Vi ser løbende vores politikker og procedurer efter i forhold til anbefalingerne fra Komitéen for god Selskabsledelse og code of conduct-reglerne, som kan læses på komitéens hjemmeside: www.corporategovernance.dk. Finans Danmark har udarbejdet et supplerende ledelseskodeks, der skal skærpe fokus på de ledelsesmæssige

forhold i banksektoren. Kodekset går på flere områder et skridt videre end anbefalingerne fra Komitéen for god Selskabsledelse. Vi følger alle anbefalingerne i kodekset, som kan læses her: www.finansdanmark.dk/om-os/medlemmer/for-medlemmer/ledelseskodeks/.

Lån & Spars samlede initiativer om god selskabsledelse kan ses på vores hjemmeside: www.lsb.dk/investor-relations/corporate-governance.

Forebyggelse af hvidvask og terrorfinansiering

I Lån & Spar er det vores mål at minimere risikoen for, at banken bliver benyttet til hvidvask og terrorfinansiering. I vores forretningsgange har vi indbygget regler og guidelines, der skal forhindre, at vi kan bruges til denne type kriminelle handlinger. Banken har procedurer for intern kontrol, der skal sikre, at kravene på hvidvaskområdet bliver overholdt. Banken har udpeget en hvidvaskansvarlig.

Bankens risikovillighed på hvidvask- og terrorfinansieringsområdet er generelt lav. Det afspejler sig i vores forretningsmodel, hvor vi har tydeliggjort, at vi fravælger visse kundetyper og brancher. Vi udbyder primært simple bankprodukter til danske lønmodtagere eller erhvervskunder med tilknytning til vores ejerkreds. Langt størstedelen af vores kunder bor i Danmark.

Vores arbejde tager udgangspunkt i det aktuelle risikobillede og er en vurdering af, hvor stor risikoen er for, at banken eller vores kunder bliver misbrugt til hvidvask eller terrorfinansiering. Det vurderer vi hvert år, og det giver os mulighed for at målrette vores indsats på området. Desuden har banken et avanceret overvågningssystem, der overvåger transaktioner, så vi kan identificere atypiske transaktionsmønstre og adfærd. Overvågningssystemet justerer vi løbende ud fra det aktuelle risikobillede.

Lån & Spars hvidvaskuddannelse

Bankens medarbejdere spiller en central rolle i vores arbejde

med at bekæmpe økonomisk kriminalitet. Alle ansatte gennemgår derfor jævnligt undervisning og træning i, hvordan de forebygger hvidvask og terrorfinansiering.

I 2022 har Lån & Spar introduceret en ny version af hvidvaskuddannelsen, som vil blive tilbudt oftere end førhen. Alle nye medarbejdere skal gennemgå e-learning-forløbet ved jobstart, og alle centrale roller i banken vil 1-2 gange årligt blive præsenteret for en række relevante cases målrettet deres funktion og afdeling. Undervisningen klæder medarbejderne på til at identificere og handle på mistænkelige transaktioner og suspekt adfærd. AML-kontoret i Lån & Spar står for indholdet af bankens hvidvaskuddannelse i samarbejde med Finanssektorens Uddannelsescenter i Skanderborg, mens HR-afdelingen står for udsendelse og opfølgningen på bankens medarbejdere.

Derudover bliver alle vores medarbejdere uddannet i GDPR-forordningen for at sikre, at vi lever op til forordningens mål om at beskytte den enkelte borgers data i Danmark og EU.

VIGTIGSTE RISICI

Som bank er der altid en risiko for at blive misbrugt til hvidvask og terrorfinansiering. Det er et vilkår i den finansielle sektor. Vi skal derfor være opmærksomme på, at vi ikke medvirker til skadelig virksomhed, der kan have negative konsekvenser for bankens kunder, ansatte og omdømme samt føre til økonomiske tab. Risikoen for misbrug mindskes gennem bankens risikobegrænsende foranstaltninger, bl.a. etablerede kontroller, forretningsgange, politikker, undervisning og overvågning.

Bæredygtige investeringer

Hos Lån & Spar tror vi på, at ansvarlige investeringer og et godt afkast godt kan hænge sammen.

Vi er af den overbevisning, at ansvarlige virksomheder med fokus på bæredygtig udvikling er de langsigtede vindere på aktiemarkedet.

Lån & Spars arbejde med ansvarlige investeringer

Siden år 2000 har Lån & Spar praktiseret en politik for ansvarlige investeringer, hvor vi screener aktier og obligationsudstedelser fra de virksomheder, vi investerer i. Vi fravælger virksomheder, der overtræder de globale UN PRI-retningslinjer fastsat af FN, Den Internationale Arbejds-tagerorganisation (ILO) og OECD.

Lån & Spar udelukker globale aktieporteføljer med:

- 1) våben
- 2) tobak
- 3) alkohol
- 4) gambling
- 5) voksenunderholdning
- 6) fossile brændstoffer

I praksis betyder det, at vi foretager en normbaseret screening af alle vores investeringer og udelukker selskaber, der ikke lever op til FN's normer og værdier om menneskerettigheder, arbejdsrettigheder, miljø og anti-korruption. På baggrund af en normbaseret screening udelukker vi selskaber, der tilsammen udgør omkring 10% af det globale verdensindeks for børsnoterede aktieselskaber.

Vi udelukker også producenter af gambling, voksenunderholdning, fossile brændstoffer, tobak og kontroversielle våben (atomvåben, klyngebomber, antipersonelminer og biologiske samt kemiske våben).

Op i vores globale ESG-fokuserede aktiefonde fravælger vi desuden alkohol. Når vi opdager problematiske virksomheder i vores screening, håndterer vi det som udgangspunkt ved at sælge aktierne eller obligationsudstedelserne.

Lån & Spar har ingen særskilt politik for menneskerettigheder, da vi som beskrevet følger FN's retningslinjer for ansvarlige investeringer. Vi har fokus på området og vurderer løbende, om der bør laves en politik for menneskerettigheder.

Lån & Spar udelukker russiske selskaber og våben

I 2021 udelukkede Lån & Spar ca. 550 selskaber fra vores investeringsunivers, fordi de ikke levede op til FN's retningslinjer for ansvarlige investeringer. I løbet af 2022 er antallet af ekskluderede virksomheder steget til ca. 700 som følge af Ruslands invasion af Ukraine. Vi udelukker russiske selskaber fra vores globale aktieporteføljer, men fravælger ikke danske selskaber, der stadig har russiske aktiviteter.

Selvom krigen i Ukraine har gjort det populært at investere i våbenindustrien, fastholder vi i Lån & Spar vores etiske

principper om ikke at tilbyde investeringer i våben, som vi har fulgt siden år 2000.

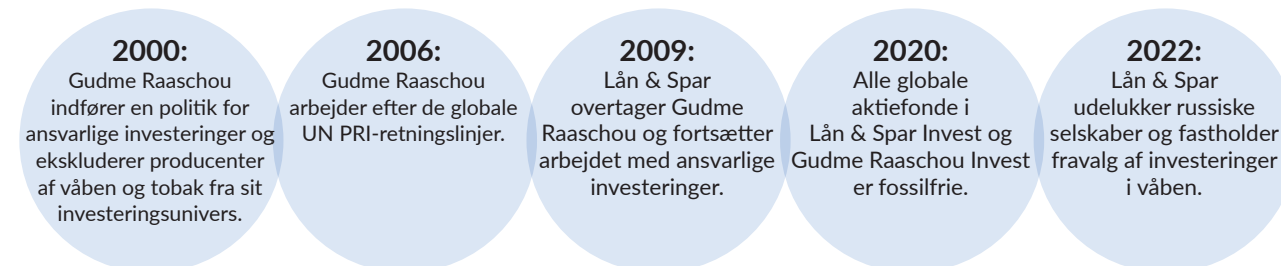
Globale aktieafdelinger blandt Europas mest bæredygtige

I de globale aktiefonde tager vi udgangspunkt i selskaber, der er blandt de mest bæredygtige. Porteføljesammensætningen består af de 10% med den højeste ESG-score. Det betyder, at de globale aktieafdelinger i Lån & Spar Invest og Gudme Raaschou Invest er blandt de mest bæredygtige i Europa.

Investeringsrådgivning til en sund og bæredygtig økonomi

Vi tilbyder vores privatkunder grundig og kvalificeret rådgivning, der altid tager udgangspunkt i kundens økonomiske situation. Rådgiveren sikrer sig, at kunden har den nødvendige forståelse for at handle med de forskellige værdipapirer og finansielle instrumenter. Det er bankens politik aldrig at rådgive om egne aktier og at undgå risikable investeringer, der kan ramme kundens økonomi hårdt. Rådgivningen følger fastlagte procedurer inden for rammerne af den gældende lovgivning, og vores investeringsrådgivere benytter alle samme investeringsværktøj.

Tidslinje: Lån & Spars arbejde med bæredygtige investeringer

Lån & Spar følger FN's globale retningslinjer for ansvarlige investeringer om:

- menneskerettigheder
- arbejdsrettigheder
- miljø
- anti-korruption

Sammen med kunden udarbejder investeringsrådgiveren altid en individuel risikoprofil og rapport over kundens risikovillighed efter de europæiske regler for forbrugerbeskyttelse (MiFID-regler).

Alle bankens investeringsrådgivere er uddannede i gældende lovgivning på området og får hvert tredje år fornyet deres certificering i rådgivning om investeringsprodukter.

RÅDGIVNING OM BÆREDYGTIGE INVESTERINGER

Det er vigtigt, at kunder er bevidste om det CO₂-aftryk, de er medansvarlige for gennem deres investeringer. Derfor bakker Lån & Spar naturligvis op om nye lovkrav, der gør det lettere at investere bæredygtigt. Den 1. oktober 2022 er det vedtaget ved lov, at kunder skal tage stilling til, hvor meget bæredygtighed skal fylde i deres investeringer.

Det betyder i praksis, at vores rådgivere skal kortlægge kundens præferencer i forhold til bæredygtige investeringer – på samme måde som de spørger ind til risikoprofil. Alle vores rådgivere er uddannede i at rådgive om bæredygtige investeringer og er kvalificerede til at hjælpe vores kunder med at træffe ansvarlige valg.

CO₂-UDLEDNING FRA LÅN & SPAR INVEST

Lån & Spar Invest overvåger løbende CO₂-udledningen fra de virksomheder, som medlemmerne i foreningen har investeret i. Det sker på baggrund af data fra Sustainalytics, der indsamler og bearbejder data om virksomhedernes CO₂-udledning og andre ESG-faktorer.

Udledningen bliver målt i tons CO₂ for hver million kroner investeret. Den enkelte virksomheds udledning sættes i

VIGTIGSTE RISICI

Formålet med vores politik for ansvarlige investeringer og interne kontroller er at undgå, at vi investeringsmæssigt bevæger os ud i etiske gråzoner. For at reducere disse risici tager vi i vores arbejde med globale aktier udgangspunkt i selskaber med højeste ESG-score. Vi samarbejder med eksterne rådgivere om erhvervsobligationer, hvor vi stiller samme krav om politik for ansvarlige investeringer, som vi selv praktiserer. Selvom vi løbende screener alle porteføljer, er der en risiko for, at en eller flere af de virksomheder, vi investerer i, alligevel bryder med principperne for ansvarlighed og fx påvirker klimaet negativt eller krænker arbejds- eller menneskerettigheder. Her er risikoen, at vores porteføljer taber værdi. I forhold til menneskerettigheder vurderer vi, at den største risiko for brud ligger i vores investeringer og ikke på arbejdspladsen. Derfor foretager vi løbende screeninger for at undgå brud på de internationale konventioner på området, der kan medføre menneskelig tragedie og som kan påvirke Lån & Spars omdømme som kapitalforvalter. Vi er ikke bekendt med, at der har været brud på menneskerettighederne i vores porteføljer i 2022.

Positivt tilvalg

I vores globale aktiefonde tager vi udgangspunkt i de selskaber, der har den højeste ESG-score.

ESG-ratingen foretages af Standard & Poors (S&P) i samarbejde med RobecoSAM, der er et af de mest anerkendte analysebureauer.

Indenfor hver sektor investerer vi kun i de 10% mest bæredygtige selskaber, der indgår i investeringsuniverset.

ESG-scoren for porteføljer med globale aktier er derfor helt i top.

Engagement

Vi er aktive investorer og har en løbende dialog med de selskaber, vi investerer i.

Vi vurderer selskabernes ESG-målsætning. Udgangspunktet i dialogen er oftest 'G'et - Governance.

Vi vurderer selskabernes ESG-målsætninger, deres fremdrift og deres planer.

Vi påpeger i vores dialog områder, vi vurderer er kritiske.

Hvis selskabet ikke vil indgå i en konstruktiv dialog, sælger vi aktien.

Eksklusion

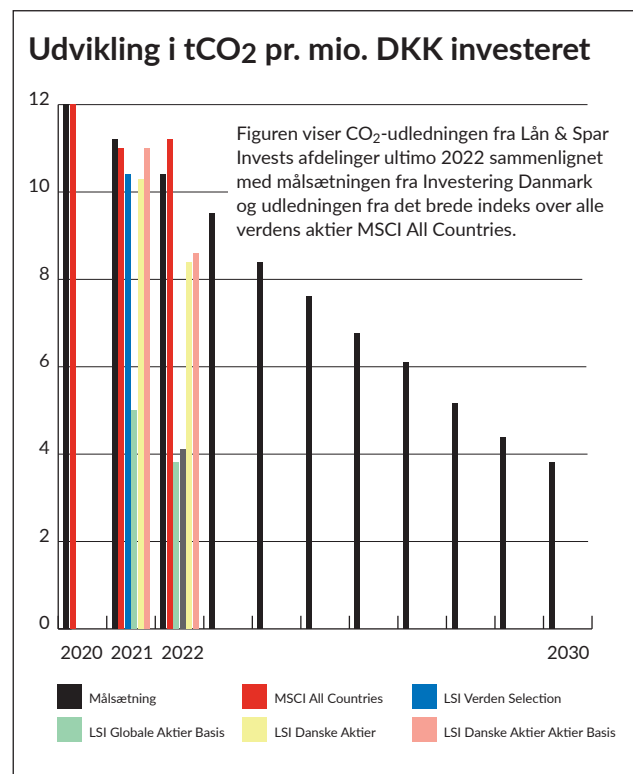
Vi ønsker ikke at investere i virksomheder, der ikke overholder de globale normer fastsat af FN, ILO og OECD. Det er normer for menneskerettigheder, arbejdsrettigheder, miljø og antikorruption.

Vi ekskluderer selskaber, der overtræder retningslinjerne.

Vi ekskluderer også selskaber, der producerer våben og tobak. Og i vores globale ESG-fokuserede fonde fravælges desuden alkohol, gambling, voksenunderholdning og fossile brændstoffer.

forhold til dens samlede virksomhedsværdi, der er summen af markedsværdien af egen- og fremmedkapitalen.

Alle afdelinger i Lån & Spar Invest følger målsætningen fra Investering Danmark, som kan ses nedenfor. Vi forventer, at det fortsætter i de kommende år.

Som det fremgår af tabellen, er der en forskel mellem de globale og danske afdelinger. De globale afdelinger ligger allerede nu på omkring halvdelen af verdensmarkedsindekset, da de har en investeringsstrategi og et benchmark, som tilstræber bæredygtighed og alene investerer i

de bedste virksomheder i hver branche. Desuden udelukker vi seks konkrete brancher (fossil energi, våben, alkohol, tobak, hasardspil og pornografi) ud fra generelle ESG-hensyn.

ESG Risk Rating - virksomhedernes sociale ansvarlighed

Foruden CO₂-udledning fokuserer Lån & Spar Invest på virksomhedernes sociale ansvarlighed bl.a. i forhold til arbejdsmiljø og ansvarlig ledelse. Man måler social ansvarlighed med et samlet nøgletal, som kaldes virksomhedens "ESG Risk Rating". Nøgletallet er et mål for virksomhedens ESG-risiko, men som den endnu ikke har eller kan tage tilfredsstillende hånd om. Jo lavere nøgletallet er, jo bedre har porteføljens virksomheder taget hånd om deres sociale ansvarlighed.

Der kan være stor forskel på virksomhederne, og virksomheder med aktiviteter i udviklingslande har fx en række særlige udfordringer.

Generelt ligger porteføljeverksamhederne i Lån & Spar Invest pænt i forhold til verdensmarkedet. Vi vurderer, at social ansvarlighed hører med til ordentlig virksomhedsdrift – og det belønner aktiemarkederne.

ESG Risk Rating (unmanaged risk)

	2022	2021
MSCI All Countries	22,0	21,7
LSI Verden Selection	18,9	17,4
LSI Globale Aktier Basis.....	18,9	16,8
LSI Danske Aktier.....	20,1	20,4
LSI Danske Aktier Basis	19,2	20,3

Kilde: Sustainalytics

Målsætninger for 2023

Fortsat implementering af Disclosureforordningen

Den finansielle sektor er reguleret af en lang række love, og der kommer løbende nye regler, forordninger og direktiver. Lån & Spar følger naturligvis udviklingen og implementerer løbende den nye lovgivning. I 2023 fortsætter Lån & Spar arbejdet med at implementere de nye krav fra EU's Disclosureforordning. Kravene til den ikke-finansielle rapportering øges gradvist, og vi følger naturligvis med i udviklingen af en ensartet og pålidelig bæredygtighedsrapportering.

Lån & Spar Invest følger

Investering Danmarks målsætning

Lån & Spar Invest arbejder for, at foreningens porteføljer bidrager positivt til den grønne omstilling. Vi følger derfor Investering Danmarks anbefalinger og målsætning om, at de virksomheder, som foreningens medlemmer investerer i, skal reducere CO₂ udslippet med op til 70% og ikke under 50% frem mod 2030. Forventningen er at opnå CO₂-neutralitet i 2050.

Klimavenlig livrente i samarbejde med Letpension

Lån & Spar samarbejder med Letpension om en række pensions- og forsikringsløsninger. Gennem Letpension har kunder i Lån & Spar mulighed for at vælge, at en del af deres livrenteopsparing skal investeres i et ekstra klimavenligt produkt ved navn Klima, hvor ambitionen er at opnå CO₂-neutralitet i 2025 og CO₂-negativitet i 2030.

Pensionsselskabet bag er PFA, som også står for investeringen af de opsparede penge.

Hvad er en bæredygtig investeringsfond?

Det kan være svært at gennemskue, om en investeringsfond rent faktisk er bæredygtig. Derfor har EU som del af Disclosure-forordningen indført et nyt klassificeringssystem, som gør bæredygtige investeringer mere gennemsigtige for private investorer og gør det lettere at sammenligne investeringsprodukter på tværs af medlemslande.

Det betyder i praksis, at alle investeringsfonde skal kategoriseres efter Artikel 6, 8 eller 9 i den nye forordning. Man taler også om ikke-grønne, lysegrønne og mørkegrønne fonde. Kategorierne fortæller, i hvilken grad bæredygtighed er en integreret del af investeringsfonden.

Artikel 6: Fonden har ikke nogen politik for bæredygtighed og er en ikke-grøn fond.

Artikel 8: Fonden har en klar politik for bæredygtighed og er en lysegrøn fond.

Artikel 9: Fonden har bæredygtighed som sit formål og arbejder aktivt for at forbedre miljøet fx gennem vedvarende energi eller sociale forhold fx i form af fattigdomsbekæmpelse. Artikel 9-fonde er mørkegrønne fonde.

Lån & Spar er varsomme med artikel 9-fonde

Alle investeringsfonde i Lån & Spar er artikel 8-fonde (lysegrønne fonde), der fremmer bæredygtighed. Definitionen af en artikel 9-fond er en fond med bæredygtighed som formål, men det er stadig uklart, hvornår en virksomhed har bæredygtighed som formål - eller hvornår den fx blot fremmer den grønne omstilling, som det gælder artikel 8-fondene.

For at undgå greenwashing er vi i Lån & Spar varsomme med at definere fonde i vores investeringsunivers som artikel 9-fonde, da vi mener, at en artikel 9-fond skal gøre en reel, bæredygtig forskel via sit aktive ejerskab.

Lån & Spar Bank A/S
Højbro Plads 9-11
DK-1200 København K

CVR-nr.: 13 53 85 30
Hjemsted: Københavns Kommune